

Skötselplan för naturreservatet Sannäsfjordens alskogar och betesmarker

Tillhör Tanums kommuns beslut 2002-XX-XX

us be 10
SP 10

ALLMÄN BESKRIVNING

Administrativa data

Skyddsform:	Naturreservat enligt 7 kap. 4 § miljöbalken
Objektnummer:	
Beslutsdatum:	2002-XX-XX
Naturvårdsförvaltare:	Tanums kommun, Tekniska nämnden
Kommun:	Tanum
Socken:	Tanum
Kartor:	Topografiska Ekonomiska
Fastigheter	9A Strömstad SV/SO Havstenssund 9A:46
Ägare	Del av Sannäs 3:1
Areal:	Tanums kommun 11,1 ha

Översiktlig beskrivning av befintliga förhållanden

Naturförhållanden

Allmänt

Reservatet är ligger söder om Sannäs samhälle. Större delen av naturreservatet är beläget inom Sannäsfordens naturreservat (tidigare naturvårdsområde enligt 19 § naturvårdslagen) och inom strandskydd. Området är av riksintresse för naturvård och friluftsliv enligt 3 kap. 6 § miljöbalken och finns beskrivet i Länsstyrelsens naturvårdsplan 1979 för f d Göteborgs och Bohus län (Sannäsforden). De vidsträckta, grunda vattenområdena i närområdet till reservatet gör Sannäsfordens inre delar till en av Bohusläns mest värdefulla rast- och uppehållsplatser för vadare och sjöfågel.

Reservatet omfattar ett 11,1 ha strandområde, längs Sannäsfordens sydöstra del, från och med ca 250 söder om klipphalvön Hönsholmen till och med klipphalvön Lerholmen i norr. Stora delar har tidigare varit betade utmarker med inslag av mindre inägomarker vid torp som också till viss del betats och uppodlats. Området har sedan flera decennier förbuskats och i fuktiga lägen dominerar idag klubbalskog. I öster övergår lövskogen i slutna tallbestånd.

Större delen av reservatet har ingått i utmarkerna på Arendal som betats under lång tid. I söder tillhörde utmarkerna Skärbo. Vid storskiftet 1798-1800 av samfällid utmark visar tillhörande karta en mindre ängsmark öster om Lerholmen. Vid laga skifte på samfällid mark av Arendals bys utmark 1863 är detta område uppodlat och ett torp låg här. I från mitten av 1800-talet och fram till början av 1900-talet fanns ytterligare torp vid Strandbacken och Klåvan.

På kartan från laga skifte på samfälld utmark för Tanums norra hamnelag (1834-63) kan även noteras att ett mindre markområde öster om Hönsholmen var uppodlat i anslutning till torpet vid Strandbacken. Intressant att notera är även att det vid denna tid fanns ett sund mellan Hönsholmen och fastlandet.

Längs stranden finns en smal fragmentarisk saltvattenpåverkad strandängsvegetation, med inslag av t ex bladvass. Innanför tar klubbalsumpskog och fuktig klubbalskog vid. Inom delar av klubbalsumpskogen finns utvecklad sockelbildning. Fältskiktet är fattigt på grund av klubbalskogens relativt låga ålder och den störning de har varit utsatta för i form av bete och skogsbruksåtgärder. Inom klubbalskogen förekommer även inslag av björk, rönn, asp, ask, ek, oxel, lind, en, tall och gran.

Klubbalskogar kan betinga ett högt naturvärde då här kan förekomma mycket död ved, förutsättningar för boträd och en mängd småbiotoper som vattendrag och fuktstråk. Mindre hackspett och stjärtmes är exempel på fågelarter som kan träffas på i intressanta klubbalskogar.

Fältskiktet i reservatet hyser bl a arter som ängsfryle, darrgräs, nattviol, tjärblomster, backnejlika, mandelblomma, humleblomster, nejlikrot, stinknäva, äkta johannesört, bockrot, kummin, liguster, höskallra, rödkämpe, svartkämpe, gulkämpe, vildkaprifol, åkervädd, rödklint, prästkrage och svinrot.

Flera gårdesgårdar finns också i området. Betesmarkernas något torrare delar har förbuskats med slån, rosor och en. I fuktigare lägen finns ofta älggräs.

Inom området mynnar två mindre vattendrag som eroderat sig ner i de lösa jordavlagringarna som förekommer i strandområdet.

Även på klipphalvöarna Hönsholmen och Lerholmen förekommer busksnår med slån på f d betade hagmarker. I övrigt består skogsvegetationen på halvöarna av klubbalskog med förekomst av tall, björk, rönn och en i anslutning till de högre belägna hållmarkerna.

Friluftsliv

Från söder till norr genom reservatet finns en markerad vandringsled. Längs vandringsleden finns också ett antal tavlor med natur- och kulturinformation. Öster om reservatet finns också en befintlig parkering. Se vidare under rubriken "Anordningar för rekreation och friluftsliv".

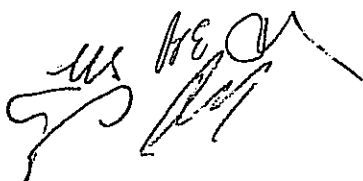
DISPOSITION OCH SKÖTSEL AV MARK

Övergripande mål

Syfte

Reservatets skötsel bör syfta till att:

* att bevara biologisk mångfald, vårda, återställa och bevara ett värdefullt strandområde med strandäng, klubbalsumpskog, klubbalskog och betesmarker, samt livsmiljöer för skyddsvärda arter.

Uppföljning

För att följa upp om reservatets skötsel ger avsedd effekt och för att undersöka om de övergripande målen uppnås bör följande göras:

- Fältbesök för varje skötselområde för att i de fall där så är möjligt bedöma om angivet skötselmål uppfyllts och angivna skötselåtgärder genomförts. Lämpligt intervall: 5 år.
- Återkommande inventeringar av lavar, mossor, svampar, kärlväxter, insekter och fåglar med metoder som gör att jämförelser mellan olika inventeringstillfällen är möjliga att göra. Lämpligt intervall: 10 år.

Dokumentation

Naturvårdsförvaltaren dokumenterar samtliga skötselinsatser och uppföljningsåtgärder som görs. Denna dokumentering innefattar även kostnader och finansiering. Metoder som används vid olika typer av uppföljande undersökningar måste noggrant dokumenteras. Detta görs lämpligen av den som genomför undersökningarna.

Revidering

Skötselplanen bör revideras då uppföljning ger indikation på att behov finns. Tidsintervallet för revidering bör dock inte under några omständigheter överstiga 25 år.

BESKRIVNING AV DE OLIKA SKÖTSELOMRÅDEN

Reservatet har indelats i skötselområden som redovisas på tillhörande karta.

Skötselområde 1 (Område med fri utveckling)

Beskrivning: Skötselområdet utgörs av klipphalvöarna Hönsholmen och Lerholmen, strandäng, klubbalsumpskog, fuktig klubbalskog samt delvis igenväxta betes- och åkermarker öster om Hönsholmen.

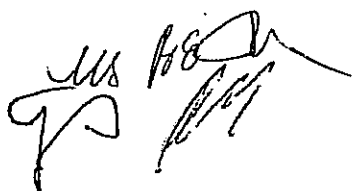
Skötselmål:

Skötseln i området syftar till:

- att bevara vegetationen på klipphalvöarna Hönsholmen och Lerholmen så att den på sikt blir naturskogsartad och rik på gamla träd, lågor och torrakor.
- att strandängsvegetationen på sikt övergår i buskmarker och sedan alskog.
- att klubbalsumpskog och fuktig klubbalskog skall i huvudsak utvecklas fritt så att olika växt och djurarter som hör gammelskogen till kan etablera sig och öka i området. Speciellt gäller det vissa lavar, mossor, svampar, insekter och fåglar.
- att de igenväxta betes- och åkermarker öster om Hönsholmen på sikt övergår i buskmarker och sedan lövskog

Iståndsättningsåtgärder:

Inga.

Underhållsåtgärder:

Inom området ska skogen utvecklas fritt utan skogsbruksåtgärder. Förekomst av död ved såsom torrakor, lågor och grenar på mark ska öka. Nedfallna träd, torrakor och grenar ska kvarligga i området.

För att snabba på förekomsten av död ved kan vissa åtgärder avseende enstaka träd eller gruppen av träd tillåtas. T ex skapande av högstubbar/torrakor.

För att gynna förekomsten och livslängden av särskilt skyddsvärda och bevarandevärda träd kan vissa åtgärder avseende enstaka träd eller gruppen av träd tillåtas. T ex undanröjning runt ekar.

Skötselområde 2 (Kultiverade betesmarker och naturbetesmarker öster om Lerholmen, med naturvårdsinriktad betesdrift och/eller slåtter).

Beskrivning: Skötselområdet omfattar tidigare betes- och åkermarker öster om Lerholmen som under 1900-talet troligen betats med nötdjur. I området ingår resterna av ett torp.

Skötselmål:

Skötseln i området syftar till:

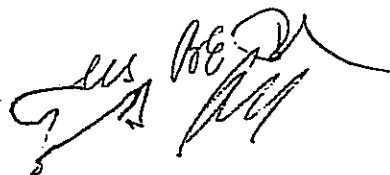
- att kultiverade betesmarker, naturbetesmarker och havsstrandängen skall betas och/eller att slåtter skall genomföras i sådan omfattning att hävdgynnade kärlväxter såsom ängsfröyle, darrgräs, nattviol, tjärblomster, backnejlika, mandelblomma, humleblomster, nejlikrot, stinknäva, äkta johannesört, bockrot, kummin, liguster, höskallra, rödkämpe, svartkämpe, gulkämpe, vildkaprifol, åkervädd, rödklint, prästkrage och svinrot, kan finnas kvar och helst öka i utbredning och antal.
- att igenväxning av gräs, örter och buskar hindras.
- att kultiverade betesmarker och naturbetesmarker skall hävdas i sådan omfattning att hävdgynnade fågelarter såsom gulsparr, hämpling, stenskvätta, tömskata, tömsångare, gröngöling, stare och tornfalk m fl kan söka föda och/eller häcka i området samt öka i utbredning och antal.
- att kulturhistoriska spår och lämningar ska synas som en del i dagens markanvändning.

Istandsättningsåtgärder:

Stängsling av hela eller delar av området påbörjas. Påsläpp av betande nötdjur och/eller får. Även slåtter med slåtterbalk kan övervägas i delar av området. En del röjningar och gallringar måste genomföras för att skapa en solöppen hagmarksmiljö.

Underhållsåtgärder:

Kultiverade betesmarker och naturbetesmarker samt havsstrandängen skall hävdas genom en naturvårdsinriktad betesdrift och/eller slåtter samt skötsel av landskapselement. Betesmarkerna skall hållas fria från igenväxningsvegetation genom erforderlig röjning av slyuppslag och buskar. Brynmiljöer sparas och vårdas.

Skötselområde 3 (Öppna gräsmarker vid torpet Strandbacken öster om Hönsholmen, med slätter).

Beskrivning: Skötselområdet omfattar tidigare betes- och åkermarker vid torpet Strandbacken öster om Hönsholmen.

Skötselmål:

Skötseln i området syftar till:

- att slätter skall genomföras i sådan omfattning att hävdgynnade kärlväxter såsom ängsfryle, darrgräs, nattviol, tjärblomster, backnejlika, mandelblomma, humleblomster, nejlikrot, stinknäva, äkta johannesört, bockrot, kummin, liguster, höskallra, rödkämpe, svartkämpe, gulkämpe, vildkaprifol, åkervädd, rödklint, prästkrage och svinrot, kan finnas kvar och helst öka i utbredning och antal.
- att igenväxning av gräs, örter och buskar hindras.
- att kultiverade betesmarker och naturbetesmarker skall hävdas i sådan omfattning att hävdgynnade fågelarter såsom gulsparr, hämpling, stenskvätta, törnskata, törnsångare, gröngöling, stare och tomfalk m fl kan söka föda och/eller häcka i området samt öka i utbredning och antal.
- att kulturhistoriska spår och lämningar ska synas som en del i dagens markanvändning.

Iståndsättningsåtgärder:

En del röjningar och gallringar måste genomföras för att skapa en solöppen hagmarksmiljö. Slätter påbörjas.

Underhållsåtgärder:

De öppna gräsmarkerna vid torpet skall hävdas genom slätter samt skötsel av landskapselement. Betesmarkerna skall hållas fria från igenväxningsvegetation genom erforderlig röjning av slyuppslag och buskar. Brynmiljöer sparas och vårdas.

Slätter av gräs, örter och slyuppslag ska utföras varje år med slätterbalk. Bortslaget gräs, örter och slyuppslag ska kvarligga minst tre dagar innan det krattas upp och tas bort från marken. Detta får ej läggas upp inom den öppna gräsmarken. Slätter ska utföras under de två första veckorna i augusti.

ANORDNINGAR FÖR REKREATION OCH FRILUFTSLIV

Vandringsled och parkeringsplats

Befintlig vandringsled genom reservatet bör erhålla en bättre markering och viss röjning längs leden bör ske. Längs vandringsleden finns också ett antal tavlor med natur- och kulturinformation som bör ses över och förbättras. Den befintliga parkeringen öster om reservatet fungerar väl för besökare i området.

Information

Minst tre tavlor med information om naturreservatet bör uppsättas. Lämpligen bör tavlorna placeras intill vandringsleden och vid befintlig parkering.

